

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
01 4735 550
gp@zagovornik-rs.si

Organizacijam civilne družbe

Številka: 0709-50/2020/67
Datum: 17. 8. 2020

Zadeva: **Poizvedba Zagovornika načela enakosti glede vprašanj diskriminacije, ki jih na svojem področju dela zaznavajo organizacije civilne družbe**

Spoštovani,

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je neodvisni državni organ, ustanovljen konec leta 2016 na podlagi Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg; v nadaljevanju: ZVarD), ki deluje na področju varstva pred diskriminacijo in spodbujanja enakosti. Zagovornik se na vas obrača s **poizvedbo glede diskriminacije in z njo povezanih vprašanj, ki jih organizacije civilne družbe zaznavate na svojih področjih dela.**

Med Zagovornikove naloge v skladu z 21. členom ZVarD sodi tudi **spremljanje splošnega stanja na področju varstva pred diskriminacijo v državi.** Kot neodvisni organ v razvoju Zagovornik od svoje ustanovitve razvija različne načine sistematičnega spremljanja aktivnosti akterjev na področju varstva pred diskriminacijo in spodbujanja enakega obravnavanja v Sloveniji. O poizvedbah in njihovih izsledkih Zagovornik poroča tudi v svojem rednem letnem poročilu.¹

ZVarD v 15. členu vsem državnim organom, vključno z Zagovornikom, pri oblikovanju rešitev in predlogov za doseganje namena ZVarD nalaga **sodelovanje z relevantnimi nevladnimi organizacijami, socialnimi partnerji in drugimi organizacijami civilne družbe.** Številne tovrstne organizacije izvajate projekte in programe na ključnih področjih zagotavljanja enakega obravnavanja ter varstva pred diskriminacijo. Pri tem zaznavate probleme in potrebe v družbi na individualni in sistemski ravni, zato pomembno prispevate k utrjevanju vezi med posamezniki in različnimi ustanovami. **Za Zagovornika organizacije civilne družbe zato predstavljate pomembne strateške partnerje** pri spremljanju stanja na področju varstva pred diskriminacijo ter pri iskanju rešitev za učinkovitejše varstvo pred diskriminacijo in s tem bolj vključujočo družbo.

Zaradi epidemije Covid-19 Zagovornik spomladi 2020 strukturiranih dialogov – kot ustaljene oblike sistematičnega sodelovanja z organizacijami civilne družbe – ni izvajal, prav tako pa jih zaradi trenutno negotove epidemiološke slike v državi v prihajajočih mesecih ne načrtuje. Namesto tega pristopa vam zato Zagovornik pošilja pričujočo poizvedbo.

Temeljni namen poizvedbe je pridobiti informacije o diskriminaciji, ki jo zaznavate organizacije, ki se na terenu neposredno ukvarjate s pripadniki ranljivih skupin oziroma skupin oseb, ki se soočajo s slabšo obravnavo pri uresničevanju njihovih pravic zaradi določenih osebnih okoliščin,² oziroma so zaradi teh v dejansko manj ugodnem položaju. Zagovornik bo vaše odgovore natančno analiziral ter po presoji na relevantne deležnike naslovil **priporočila³ za sprejetje ustreznih ukrepov.**

¹ Vsa Zagovornikova poročila so dostopna na spletni strani: <http://www.zagovornik.si/porocila/>

² Osebnostne okoliščine, zaradi katerih je diskriminacija prepovedana, so v skladu s 1. členom ZVarD spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katerakoli druga osebna okoliščina. **Vsako krivično ali celo neenako obravnavanje nujno še ne pomeni diskriminacije.** O njej govorimo, **kadar je bila oseba manj ugodno obravnavana prav zaradi svoje osebne okoliščine.**

³ Vsa Zagovornikova priporočila so dostopna na spletni strani: <http://www.zagovornik.si/priporocila-2020/>

Zagovornikova priporočila lahko naslavljajo vprašanja preprečevanja ali odpravljanja diskriminacije, nanašajo pa se bodisi na predpise bodisi na konkretne prakse.

Izpostavljam, da **poizvedba ni namenjena prijavi konkretnih primerov diskriminacije**, ki jih Zagovornik obravnava po posebnem postopku, določenem v ZVarD.⁴ Vendar pa vas želimo hkrati spodbuditi, da tovrstne konkretne primere Zagovorniku prijavite, prav tako pa vas nagovarjamo, da k prijavi spodbudite neposredne žrtve diskriminacije.

Upoštevajoč navedeno vas vljudno prosimo za vaše odgovore na naslednje sklope vprašanj:

1. Kaj je **ključna dejavnost vaše organizacije**? Kateri **skupini oseb** z določeno osebno okoliščino so namenjene aktivnosti vaše organizacije in na katerih **področjih**, kjer je diskriminacija prepovedana,⁵ delujete?

2. Katere **konkretne probleme v zvezi z diskriminacijo** zaznavate pri vašem delu s ciljnim skupinami oseb z določeno osebno okoliščino? Prosimo vas za kratek opis teh problemov.

Ali se ti problemi kažejo v neustreznih **predpisih** ali neustreznih **praksah**? Katerih?

3. Prosimo, da navedete in na kratko opišete **dobre prakse preprečevanja in odpravljanja diskriminacije ter spodbujanja enakosti** oseb z določeno osebno okoliščino z vašega področja delovanja. Te dobre prakse lahko predstavljajo bodisi predpisi bodisi (javne) politike in ukrepi, ki jih izvajajo različni akterji.

Kako bi se bo vašem mnenju te dobre prakse lahko še **nadgradilo**?

4. Epidemija Covid-19 in njene posledice so in bodo prizadele vse, vendar ne vseh enako. Zdravstveni krizi, ki se lahko zopet razširi, že sledi ekonomsko-socialna kriza. Izkušnje iz nedavne ekonomsko-finančne krize kažejo, da ta najbolj prizadene prav najbolj ranljive skupine. Pripadnost tem je pogosto povezana z osebnimi okoliščinami njihovih članic in članov.

Kako so se z ozirom na ranljive skupine oseb z določeno osebno okoliščino, s katerimi se ukvarja vaša organizacija, pokazali **neenakomerni učinki epidemije Covid-19, njenih neposrednih posledic ter ukrepov za njeno zajezitev**?

Na kakšen način bodo **ekonomsko-socialne posledice epidemije Covid-19 (bolj)** prizadele ranljive skupine oseb z določeno osebno okoliščino, s katerimi se ukvarja vaša organizacija?

Vljudno vas prosimo, da nam vaše odgovore na vprašanja posredujete na naslov gp@zagovornik-rs.si, do torka, 25. avgusta 2020.

Za dodatna pojasnila se lahko obrnete na sodelavko Zagovornika Nevenko Prešlenkovo (nevenka.preslenkova@zagovornik-rs.si, 01 473 5541).

Za vaše sodelovanje se vam vnaprej najlepše zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

⁴ Več o tem postopku na spletni strani <http://www.zagovornik.si/oddaj-predlog-za-obravnavo-diskriminacije/>.

⁵ Nekatera **področja, na katerih je diskriminacija izrecno prepovedana**, določa 2. člen ZVarD. Ta področja, na splošno, so delo in zaposlovanje, socialna varnost in zdravstveno varstvo, socialne ugodnosti, vzgoja in izobraževanje, dostop do dobrin in storitev na trgu..